

Investeringsplan 2011-2025

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Bilag I

Indledning

Kultur- og fritidslivet er et bærende element i udviklingen af byen til et levende og attraktivt sted at bo, arbejde i og besøge. Kulturen og et synligt og mangfoldigt fritidsliv giver byen dens sjæl.

Det betyder også, at København udfordres, når prognoserne peger på, at der fra 2011 til 2025 kommer 100.000 flere borgere. Der skal findes plads og rum til nye og spændende faciliteter i en stadig tættere by. Dette er en afgørende forudsætning for at kommunen kan tilbyde københavnernes gode kultur- og idrætsfaciliteter i fremtiden. Når kommunen bygger kultur- og fritidsfaciliteter, så investerer den i, hvor der bliver godt at leve som københavnere.

Særlige udfordringer

I udviklingen af byen skal der ikke kun tages højde for en stigende befolkningsvækst. Det skal også tages højde for forskellene imellem de 10 bydele, de specifikke fysiske rammer i hver bydel mv.

Kultur- og fritidslivet skal altså ikke kun indtænkes i udviklingen af København. Byudviklingen skal også indtænke kultur- og fritidslivet med samme naturlighed som børneinstitutioner, parker og veje. I kommuneplanen betyder det, at der skal reserveres arealer til kultur og idræt i såvel Kommuneplan 2011 som i efterfølgende lokalplaner.

Det er en særlig udfordring, at der kun er få større, ledige arealer i byen, der kan anvendes til kultur- og fritidsfaciliteter. Flere steder er det f.eks. vanskeligt at finde arealer til traditionelle fodboldbaner. Det stiller krav om kreativitet, og at der i høj grad tænkes på tværs.

Her må kommunen i stedet arbejde med at etablere mindre boldbaner og andre facilitetstyper. Skoleidrætshaller kan bruges af eleverne i dagtimerne og af idrætten om aftenen. Byens parker kan med få midler anvendes bedre og mere af foreninger og selvorganiserede. Biblioteker og skoler skal supplere hinanden.

Udfordringen er også, hvordan man etablerer fremtidige faciliteter til de aktiviteter, som ændringerne i borgernes kultur- og fritidsvaner medfører over tid. Der er behov for både at servicere de nuværende og de fremtidige brugere, når tidsperioden løber helt frem til 2025.

København bliver frem mod 2025 en yngre by, da befolkningsvæksten er størst blandt unge og børnefamilierne. Det er en vigtig retningspil for den fremtidige udvikling af kultur- og fritidslivet.

Udviklingen af kultur- og idrætsfaciliteter skal både tænkes lokalt og bydækkende. Derfor skal der i hver bydel være små, lokale faciliteter til idræt, hvor børn og unge kan dyrke motion uden hjælp fra mor og far. Det er for eksempel skoleidrætshaller, boldbaner i parken, aktive udendørsarealer, næridrætsanlæg, skaterfaciliteter i byrum mm.

På det bydækkende niveau er udgangspunktet aktivitetens udbredelse og udgifterne til at etablere en given facilitet. Målet er et mangfoldigt facilitetsudbud, så der bliver mulighed for at dyrke enhver aktivitet i København. Da specialanlæg ikke har den samme mangfoldige brug, vil de hensigtsmæssigt kunne placeres i én eller få bydele. Dem skal man bevæge sig længere hen til.

Flere af kultur- og fritidsinstitutionerne i København skal have plads og økonomi til at være samlingspunkter for kultur- og fritidslivet i lokalområdet. Større og stærkere enheder vil også have resurserne til at åbne sig for det frie kultur- og fritidsliv omkring sig og være mere opsøgende. Sammentænkning af f.eks. biblioteker og kulturhuse i byen giver mulighed for at skabe mere resursestærke institutioner.

Anbefalingerne til investeringer på kultur- og fritidsområdet skal ses i lyset af de særlige udfordringer nævnt her.

Denne investeringsplan beskæftiger sig alene med nye kultur- og fritidsfaciliteter og indeholder derfor ikke forslag til genopretning.

Beregning af anlægsmidler 2011-2025

Der er pr. 1. januar 2011 i alt 539.542 indbyggere i København, og det tal forventes i henhold til prognoserne at stige til 636.660 indbyggere pr. 1. januar 2025. Med omkring 100.000 flere indbyggere i 2025 er der behov for store anlægsinvesteringer på kultur- og fritidsområdet i byen.

I denne investeringsplan er der anvendt fremskrivninger af tallene fra investeringsredegørelsen 2009. Her lå det samlede investeringsniveau på i alt 1,2 mia. kr. frem til 2020. Ved at prisfremskrive de 1,2 mia. kr. til 2011 - samt korrigere for befolkningstilvæksten - kan man beregne, hvor mange midler, der skal afsættes på kultur- og fritidsområdet frem til 2025.

Det betyder, at når prognoserne skønner, at der kommer 97.118 nye indbyggere til København frem mod 2025, så skal der i alt afsættes 2,5 mia. kr. for at opfylde behovet for nye kultur- og fritidsfaciliteter (på det nuværende niveau).

Befolkningstilvækst fordelt på de 10 bydele			
Bydel	2011	2025	Tilvækst
Indre By	48.490	54.469	5.979
Østerbro			
– herunder Nordhavn	70.938	81.634	10.696
Nørrebro	74.129	80.464	6.335
Vesterbro/Kgs. Enghave			
– herunder Sydhavn	57.150	78.413	21.263
Valby	47.839	57.617	9.778
Vanløse	37.115	42.123	5.008
Brønshøj-Husum	40.491	44.545	4.054
Bispebjerg	49.362	54.799	5.437
Amager Øst	50.900	60.204	9.304
Amager Vest			
– herunder Ørestad	58.174	77.854	19.680
Uden for inddeling	4.954	4.538	-416
I alt	539.542	636.660	97.118

Nye kultur- og idrætsfaciliteter

Sidst i denne investeringsplan listes forslag til nye kultur- og idrætsfaciliteter i byen. Her vil kun nogle af faciliteterne blive diskuteret nærmere i forhold til de temaer, der lægges vægt på ovenfor.

Fyrtårnsprojekter

Som hovedstad skal København kunne tilbyde både det specielle og det prestigefyldte, som giver indbyggere og turister en fornemmelse af at befinde sig i en hovedstad og i en international metropol.

Derfor skal der stiles højt, når der arbejdes med at etablere nye kultur- og fritidsfaciliteter. Der skal etableres karakteristiske, bydækkende anlæg, der i deres arkitektoniske udtryk, anvendelse og kapacitet kan imponere og tiltrække borgere og turister.

Et godt eksempel er den planlagte multiarena i Ørestad, der gør det muligt at afholde store idræts- og kulturevents. Et andet eksempel er et fuldt moderniseret Hovedbibliotek i Indre By, der åbner sig op imod bymidtens liv.

I prioriteringen af nyanlæg skal der fastholdes en københavnerprofil, så anlægget og aktiviteten er i tråd med byens karakter og borgernes interesser. Med byens lange havneforløb vil en stor facilitet til en bred vifte af vandidrætter mere interessant. F.eks. kan et maritimt idrætscenter i Nordhavn og Den Blå Rute være af stor værdi for de mange vandidrætsinteresserede borgere og et vartegn for byens blå profil.

Faciliteter på tværs

Renovering, modernisering og nyanlæg skal ske i et samspil med de igangværende sammenlægninger af kultur- og fritidsinstitutioner, så der sikres faciliteter på tværs. Det giver en lang række fordele:

- Større, stærkere og bedre enheder
- Dynamo og samlingssted for kulturlivet
- Længere åbningstider og fleksibel anvendelse
- Besparelser på administration og renovering
- Én borgerindgang
- Bedre service
- Synergieffekter og tværkulturelle tilbud

I investeringsplanen prioriteres bygningsmæssige ændringer, der kan understøtte planer om fysiske sammenlægninger. Der er pt. forslag om sammenlægninger i Sydhavn, på Nørrebro og på Islands Brygge. Og flere forslag er på vej - både i eksisterende og nye byområder.

Byen som kultur- og fritidsfacilitet

København er meget aktive på egen hånd – ikke mindst på fritids- og idrætsområdet. Her er parker, byrum, pladser, stier og kanaler åbne faciliteter for københavnernes udfoldelse. Det skaber et synligt kultur- og fritidsliv, som er en del af en levende by. Derfor skal der være nem adgang til spontan udfoldelse og oplevelse.

København har stor succes med rekreative kultur- og fritidsfaciliteter som havnebade, vinterskøjtebaner, parkour- og skateranlæg. Flere af initiativerne har inspireret andre byer - både her i landet og i udlandet. Det skal fortsætte – og nye faciliteter i byens rum skal udvikles - som den særlige kvalitet ved byens kultur- og fritidsliv, der overrasker og glæder.

Derfor arbejdes der i investeringsplanen både med en aktivitetssti inkl. zoner i Valby Idrætspark, en pulje til vandidrætslegepladser, en pulje til næridrætsanlæg over alt i byen, afgrænsede zoner til badning i havnen samt blå spots og hjælpefaciliteter langs Den Blå Rute.

Lokale tilbud til Københavns børn

Kort afstand til en facilitet er afgørende for, om børn deltager i fritids- og idrætsaktiviteter. Derfor er der i investeringsplanen et særligt fokus på at udvikle lokale faciliteter til idræt, fritid og kultur, hvor børn selv kan gå hen uden følgeskab af en voksen. Det kan være lokale idrætshaller, boldbaner i byen, næridrætsanlæg mm.

I investeringsplanen er der bl.a. forslag om skoleidrætshaller i Ørestad Syd og på sigt i Nordhavn, en pulje til næridrætsanlæg i byrummet, flere kunstgræsbaner i byen samt nye havnebade med børnebassiner.

Støtte til Vækstlaget

Vækstlaget er de talenter, kulturelle ildsjæle, projekter, foreninger og kulturformer, der næsten kan selv. Vækstlaget er med til at gøre København til en levende og kreativ by. Københavns Kommune vil derfor støtte vækstlaget med synlige platforme og albuenum.

Et eksempel er forslaget om en midlertidig anvendelse af ledige bygninger og arealer, som kan give vækstlaget bedre muligheder for nye initiativer.

En anden mulighed er at etablere kulturelle frizoner, der giver bl.a. vækstlaget lettere adgang til at holde arrangementer og udfolde deres projekter på et geografisk begrænset område.

Illustration: GHB Landskabsarkitekter i samarbejde med René Kural og Lokale- og Anlægsfonden.

Øvrig synergi og potentialer

Kultur, fritid og idræt kan mere end bare give oplevelser. De kan være med til at løse nogle af Københavns store udfordringer:

- At mange unge drenge ikke får en ungdomsuddannelse
- At et voksende antal københavnere får livsstilssygdomme
- At der er utryghed i udsatte boligområder

Kultur og idræt har et stort integrationspotentiale. Her mødes borgere på tværs af etnicitet og kulturer. Der skabes nye relationer og netværk. Det understøtter gensidig forståelse. Når kultur og idræt er bedst, er det også en vej til uddannelse og arbejde.

Fysisk sundhed er en åbenlys gevinst ved dyrke idræt. Mellem børn kan det være socialt ekskluderende ikke at kunne indgå i fysiske aktiviteter på lige fod med andre. Motorisk træning og idræt fra en tidlig alder kan derfor forbedre den enkeltes trivsel. At dyrke idræt – særligt sammen med andre – kan også forbedre trivslen på andre områder. Det kan styrke et socialt netværk og give bedre selvværd.

Foreningslivet er en god platform for sociale relationer. Med et styrket netværk er dagligdags udfordringer lettere at tackle. Foreningsaktive er oftere i beskæftigelse end dem, der ikke deltager i foreningslivet.

I investeringsplanen foreslås det at etablere et Idræts- og Sundhedshus med svømmefaciliteter ved Nørre Campus eller Bispebjerg Hospital. Faciliteten vil have fokus på oplysning, træning og motion – primært for idrætssvage grupper.

Derudover kan der eksempelvis placeres nye, bydækkende faciliteter i de udsatte boligområder i byen, så der skabes mere tryghed og liv i disse områder. Det kunne være en Hal Q, et Kampsportens Hus e.a.

Forslag til nye kultur- og idrætsfaciliteter	Anlægsudgift (i 1.000 kr.)	Allerede afsat (1.000 kr.)	Bydel	Udviklingsområde
Sammenlægning - Islands Brygge Bibliotek og Kulturhus	13.400		Amager Vest	
Idrætshal i Ørestad Syd (med tilskuerfaciliteter)	85.000		Amager Vest	Ørestad
Kultur- og idrætsfaciliteter	15.000	15.000	Amager Vest	Ørestad
Idrætsfacilitet i Ørestad Nord	60.000		Amager Vest	Ørestad
Svømmehal i Ørestad	200.000		Amager Vest	Ørestad
Udviklingsplan for Prismen	26.500		Amager Øst	
Helhedsplan for Sundbyøsterhallen	40.000		Amager Øst	
Kunststofbaner til tennis og fodbold på Genforeningspladsen	3.000		Bispebjerg	
7-mands kunstgræsbane på Lundehusskolen	4.500		Bispebjerg	
7-mands kunstgræsbane (Emdrup)	4.000	4.000	Bispebjerg	
Opgradering af Tingbjerg Idrætspark (lysanlæg)	4.700		Brønshøj/Husum	
Samlet kulturhus/bibliotek	105.000		Brønshøj/Husum	
Faciliteter til det kreative vækstlag	2.000		Flere bydele	
Etablering af afgrænsede badezoner i havnen (forsøgsordning)	3.000		Flere bydele	Københavns Havn
Handicap Handleplan – Tilgængelighedspulje	4.000		Flere bydele	
Alternative boldbaner (pannafodbold, strandbaner, multibaner)	5.000		Flere bydele	
Blå spots og hjælpefaciliteter langs Den Blå Rute	8.000		Flere bydele	
Pulje til vandidrætslegepladser i byrummet	10.000		Flere bydele	
Kulturel vækst og midlertidig anvendelse af bygninger	11.500		Flere bydele	
Artist in Residence institution	13.000		Flere bydele	
Magasinfaciliteter - Københavns Museums samlinger	13.750		Flere bydele	
Pulje til næridrætsanlæg og foreningsfaciliteter i byrum	16.000		Flere bydele	
Fodbolduniverset (areal med fodbold- og bevægelsesfaciliteter)	20.000		Flere bydele	
Kampsportens Hus	50.000		Flere bydele	
Dansehuset	50.000		Flere bydele	
Nye kunstgræsbaner i København	69.500		Flere bydele	
Københavns Stadsarkiv	82.000		Flere bydele	
Pulje til kultur- og idrætsfaciliteter i udsatte byområder	100.000		Flere bydele	
Idræts- og Sundhedshus med svømmefaciliteter	200.000		Flere bydele	
Modernisering af Hovedbiblioteket	112.000	25.000	Indre By	
Kulturel udvikling og vækst på Refshaleøen	4.300		Indre By	Refshaleøen
Modernisering af Thorvaldsens Museum	8.600		Indre By	
Multihal på Arsenaløen	60.000	60.000	Indre By	
To nye havnebade i Københavns Havn	30.000		Indre By	
Klatrecenter på Refshaleøen	9.000		Indre By	Refshaleøen
To 7-mands kunstgræsbaner	9.000		Kgs. Enghave	
Sammenlægning - Nørrebro Bibliotek og Nørrebrohallen	35.000		Nørrebro	
Forbedring af hal 3 i Nørrebrohallen	3.650		Nørrebro	
Hal Q	60.000		Nørrebro	
Modernisering af kulturhus/bibliotek (Blågården)	35.000		Nørrebro	
Aktivitetssti inkl. zoner i Valby Idrætspark	34.500		Valby	Valby Syd
Udvikling og ombygning af Club Danmark Hallen	Afventer		Valby	Valby Syd
Forplads til vandkulturhus i Valby	5.000	5.000	Valby	Valby Syd
Idræts- og Sundheds Tårn	120.000		Valby	Valby Syd
Stavsportens Hus (til skaterhockey, floorball mm.)	65.000		Valby	Valby Syd
Ekstra omklædningsfaciliteter	15.000		Valby	Valby Syd
2G Kunstgræsbane (til fieldhockey)	6.000		Valby	Valby Syd
Valby Boldklub klubhus	7.500		Valby	Valby Syd
Parkering København Hallen som fælles facilitet	3.000		Vesterbro/Kgs. Enghave	
Sammenlægning - Karens Minde og Sydhavnens Bibliotek	24.400		Vesterbro/Kgs. Enghave	
Flytning af Kultur Vesterbro	84.000		Vesterbro/Kgs. Enghave	
Maritimt idrætscenter	30.000		Østerbro	Nordhavn
Træningshal for skøjtesporten på Østre Gasværksgrunden	70.500		Østerbro	
Skoleidrætshal i Nordhavn	60.000		Østerbro	Nordhavn
Idrætsfacilitet i Nordhavn	60.000		Østerbro	Nordhavn
3 midlertidige 11-mands boldbaner (græs) med omklædning	5.000		Østerbro	Nordhavn
Helårshavnebad som lokal attraktor	37.000		Østerbro	Nordhavn
Internationalt kulturhus	100.000		Østerbro	
Svømmehal i Nordhavn	200.000		Østerbro	Nordhavn
I alt	2.512.300	109.000		

